

Johtavat lääkärit: Saattohoidossa edelleen puutteita

Perusterveydenhuollon johtavien lääkärien mukaan perustason saattohoitopalveluita on tarjolla maassamme varsin kattavasti. Perustasoa vaativamman saattohoidon saatavuudessa sen sijaan on puutteita. Noin joka viides johtava lääkäri arvioi, että kuntalaisten käytettävissä ei ole tarjolla mitään tai ei riittävästi perustasoa vaativampia saattohoitopalveluita. Näiden terveyskeskusten alueella asuu yli 400 000 suomalaista.

Perustason palveluilla tarkoitetaan esimerkiksi erillisiä saattohoitoon tarkoitettuja vuodepaikkoja terveyskeskusten vuodeosastoilla, tehostetun palveluasumisen saattohoitopaikkoja tai kotisairaanhoidoa. Perustasoa vaativammalla saattohoidolla tarkoitetaan esimerkiksi saattohoitoon erikoistuneita yksiköitä sairaaloissa, saattohoitokoteja tai sairaalatasoisia palveluita kotiin vietynä.

”Suomeen tarvitaan lisää saattohoidon erityistason yksiköitä, pelkkä vuoteen osoittaminen terveyskeskuksessa ei riitä. Suomalaisten ikärakenne on sellainen, että tämä asia on syytä ottaa tosissaan mieluummin ennemmin kuin myöhemmin. Jokaisella kuolevalla ihmisellä pitää olla oikeus hyvään saattohoitoon tarpeidensa ja toiveidensa mukaisesti kotona tai terveydenhuollon toimintayksikössä”, sanoo Lääkäriliton toiminnanjohtaja Kati Myllymäki.

Palvelujen saatavuudessa on alueellisia eroja. Pitkät etäisyydet tekevät saattohoidon palvelujen järjestämisen haastavaksi, mikä näkyy erityisesti Pohjois-Suomessa. Kuntien välillä tilanne saattaa vaihdella suurestikin myös tiheimmin asutuilla alueilla.

Saattohoitoa koskeva tiedot kerättiin loka-marraskuussa osana terveyskeskusten johtaville lääkäreille tehtävää vuosittaista tutkimusta, joka kattaa koko maan tilanteen.

Johtavien lääkärien mielestä keskeisimpiä saattohoitoa koskevia kehityskohteita ovat kotiin tarjottavien saattohoitopalvelujen ja kotisairaaloiminnan kehittäminen, henkilöstön koulutuksen lisääminen sekä yhteistyön parantaminen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä. Erityisesti resurssivajaus, henkilökunnan vaihtuvuus, pitkät etäisyydet sekä saattohoitoon sopimattomat tilat nähtiin hankaloittavan saattohoidon kehittämistä.

”Henkilöstön täydennyskoulutusta ja konsultaatiotukea pitää vahvistaa sekä antaa henkilöstölle aikaa hoitaa kuolevia potilaita. Tämä on työpaikoilla tahtotila- ja resurssointikysymys. Kiireinen päivystyspoliklinikka ei ole oikea paikka saattohoitopotilaalle, joka tarvitsee ennen kaikkea rauhaa, hoivaa, huolellista kivun ja ahdistuksen lievitystä eikä suinkaan verikokeita tai röntgenkuvia”, Myllymäki sanoo.

Lääkäriliiton mielestä laadukas saattohoitopalvelu on taattava koko väestölle. Saattohoidon alueellisten erojen vähentäminen, tarpeellisen hoidon saannin turvaaminen ja saattohoitopalvelujen integrointi osaksi sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmää edellyttää sitä koskevaa lainsäädäntöä. Hyvin järjestetyt saattohoitopalvelut vähentävät erikoissairaanhoidon kustannuksia, esimerkiksi päivystyskäyntejä.

Tutkimustulokset Lääkäriliiton verkkosivuilla:

<https://www.laakariliitto.fi/tutkimus/palvelujarjestelma-potilas/>

Lisätiedot: Toiminnanjohtaja Kati Myllymäki, puh. 040 450 6354

Tutkimuspäällikkö Jukka Vänskä, puh. 050 331 7973